

ĐẦU TÌM ĐÀO NGUYÊN CHO XA XÔI ! (3)

(Tập ghi)

*Đầu tìm đào nguyên cho xa xôi
Đào nguyên trong Con Chữ Dịu Dàng đây thôi!
(Thơ Bích Khê).*

Chữ nghĩa có linh hồn.

Những quyển sách hồng tuổi thơ hay những áng văn chương thế giới đều được tôi nghĩ về như thế. Một người bạn thân (khi còn nhỏ), một người thầy khả kính (khi vừa lớn), và bây giờ sau những tháng ngày chín muồi cuộc đời, chính mình đã là một tác giả, thì lại thấy đó là người cha bộ dáng cao gầy, tính tình độ lượng, đôi mắt u buồn, trí não thâm sâu, luôn luôn cúi xuống trên những thống khổ nào đưa đến với tôi.

(Lạ một điều, tôi không hề nghĩ về Mẹ trong vai trò “một-người-nghệ-sĩ trí-thức, như luôn nghĩ về Cha.)

Người cha sinh thành ra tôi đúng thật là như thế. Cho đến năm lên 10, tôi chưa hề thấy Cha nổi giận, to tiếng cùng ai; bao giờ cũng vẫn trong cung cách lặng yên, cuốn sách chẳng rời tay, vẻ cô đơn trầm mặc.

Có lẽ tôi yêu những quyển sách từ hình ảnh ấy?

Cha lia đời khi tôi còn quá nhỏ. Cũng vì thế mà “một linh hồn” luôn luôn được tôi khoác lên những quyển sách. Những lời tâm sự, những trang nhật ký, đọc lại sau nhiều năm vùi dập, thấy rõ rằng không phải viết cho mình ở giai đoạn đó, thời điểm đó,... mà chính là đang khóc với linh hồn Cha.

(Một điều nhận xét vừa xẹt qua trong óc, ghi xuống liền trên trang giấy: “Ngày nào tôi còn yêu Những Con Chữ là tôi biết trong trái tim, đứa-con-nít-tôi vẫn còn hiện hữu với nỗi yên chí rằng đang có cạnh bên mình một người cha.”)

*

**

NHẬT KÝ RỜI... AUG. 2001.

***/ Đầu tháng 8/2001.**

Bệnh suốt một tuần, chẳng phải vì thời tiết đổi thay hay vì bất cứ nguyên nhân nào ngoài nỗi lo nghĩ triền miên. Lắm lúc gần như quỵ ngã. Niềm vui duy nhất chỉ là mớ rau, mớ bắp trồng sau hè, hằng ngày tưới nước và nhìn ngắm sự tốt tươi của chúng.

Bệnh tình Kiều My khá hơn rất nhiều.

Mỗi buổi chiều vẫn cùng Âu Cơ đem thức ăn vào bệnh viện cho em, ngồi lại một tiếng đồng hồ, nhìn ngắm các người điên trước mặt, nói dăm ba câu chuyện... Lần đầu tiên trong tình cảm chị em, Kiều My mới hỏi thăm rất kỹ về con người tôi, từ thuở thiếu thời cho đến tận nay. Đâm, càng tự thương thân khi một lúc nào chợt nhận ra mình chẳng có ai để cùng xẻ chia những nỗi khó.

T.?

-Xa xôi quá, một cái gì không tưởng, giấc mơ chẳng bao giờ có thể trở thành sự thật.

Đứa em gái?

-Tôi không thể hướng dẫn em theo như mình. Nó không phải là tôi. Chẳng cứng mạnh như tôi để có thể chịu nổi sự cô đơn trong cuộc sống. Nó cũng chỉ là “*một con số*” như bao con số!

Nói về TNH và về Hưng, chồng cũ, tôi đi đến kết luận (với chính mình) và bảo cho Kiều My nghe một buổi chiều trong bệnh viện:

“Mỗi người sinh ra đời với một định mệnh, một cá chất riêng. Không ai có thể bắt buộc kẻ khác đi vào vết chân mình. Chị KHÔNG BAO GIỜ quay lại với anh TNH, nhưng còn Bé, làm sao chị có thể muốn Bé KHÔNG quay lại với Hưng dù rằng Bé vẫn biết sự bạc bẽo của nó cỡ nào trong những tháng ngày qua?”

Lại tiếp, như một lời an ủi (cho cả hai đứa):

“Lội ngược sông sông như chị đã là điều khó, nhưng lội xuôi dòng mà ĐỪNG để rác rến lục bình cuốn theo chân mới là điều khó hơn.”

Kiều My hiểu.

Thoáng chốc, tự thấy cay đắng trên tất cả những tình cảm và cách cư xử riêng mình CHO mọi người thân, người bạn. Trên thực tế, tự hỏi, phải chăng điểm thất bại trong suốt cuộc đời tôi là LUÔN LUÔN đem cái tâm nghệ sĩ của mình phủ lên cho người khác trong những trường hợp khó khăn của họ?

-Ví dụ Trọng, đứa em trai ở Berlin. Cứ mãi tưởng rằng Trọng cô đơn lắm khi ở lại Berlin những ngày tháng gần kề cái chết nên đưa nó về VN theo ý nó mơ ước, để bây giờ nó cứ mãi oán hận tôi trên điều ấy.

-Ví dụ Kiều My, cứ tưởng nó rất đau khổ trong cuộc sống ở Nam Cali. bị ghẻ lạnh bởi chồng con, đem về San Jose, chịu đựng gần hai năm theo bệnh trạng nó, để đến một lúc nào nhận lại từ chính Kiều My những lời phũ phàng: *“Tại sao tôi lại làm nó xa cách chồng con?”*

Thực sự, đâu có ai cần tôi? Không có tôi thì con người vẫn nương theo dòng đời mà sống. Tại sao tôi cứ mãi **đeo vào mình** những nỗi khổ tâm GIÙM kẻ khác? Sao không sống được cho chính tôi lấy một lần? Bây giờ, mục tiêu trước mắt là con bé Âu Cơ, tôi đã **nhìn thấy trước rồi** những điều sẽ xảy:

“Một ngày kia cũng chỉ là đắng cay cho mình trên những oán hận của nó.”

Điểm khổ là tôi **tự biết** mình rất sáng suốt trong nhiều nhận định (“tiên tri”, có lẽ?); sáng suốt, khi **không chối** điều rằng cuộc đời vốn phủ phàng, con người vốn bạc bẽo, vậy mà sao vẫn không rời bỏ được cái tâm nghệ sĩ, không thể ích kỷ mũ ni che tai, mà lúc nào cũng chỉ **“nghĩ về cho kẻ khác”**?

Chiều hôm qua, Aug. 9/2001, quá giang xe mẹ con vợ chồng Kiều My đi San Francisco, một mình tìm đến uống rượu với Văn Thanh, nói những câu chuyện văn nghệ.

Lâu lắm rồi mới trở lại nhà Văn Thanh. Lâu lắm, mới cầm lên ly rượu. Lúc trở về, sao chỉ nghe buồn rữ, xa lạ với chính mình, xa lạ với cả đứa con gái và mọi thứ quanh mình. Rõ là đáng sợ! Cái chết tự tử chỉ xảy ra chớp nhoáng ở những giây phút trống rỗng như thế.

Đâm thấy MỪNG nếu đứa em gái quyết định quay lại Nam Cali. theo lời phủ dụ của anh chồng!

Nhận chân càng rõ hơn một điều từ lâu vẫn biết:

“Chẳng bất cứ ai trên đời có thể chia sẻ được cùng tôi những đau khổ, trờ ra Những Con Chữ.”

Cây thánh giá đã đặt lên vai, hãy nên cúi đầu lặng yên mà vác! Dù vậy, một lúc nào, phải viết rằng, nhìn lại con đường còn xa, cây thánh giá đâm thành quá nặng!

Ai rồi cũng phải chết. Chúa vác thánh giá rồi cũng đi đến cuối đường là sự bị đóng đinh lên thánh giá.

Cái **“cuối đường”** của tôi ở đâu? Bây giờ, quả thật tôi **không mong** vác thánh giá mà **chỉ mong** được đóng đinh lên thánh giá cho xong một kiếp người.

Sau buổi chiều uống rượu với Văn Thanh, càng thấm cảm hơn sự sợ hãi đám đông, nhất là cái đám đông văn nghệ. Ngẫm, cứ mỗi lần trở về từ sau một cuộc gặp gỡ với những con người ồn ào danh vọng, tôi lại đâm rữ xuống.

Đó có phải là mặc cảm cô đơn, thua thiệt? Hay phải chăng là thói quen đi lùi bước, ngược chiều với tất cả, mà từ bấy lâu tôi tự tạo trong cuộc sống mình và Âu Cơ? Cả hai điều đều đúng.

Tôi đã mất tự tin, mất rất nhiều thứ từ lâu lắm.

Sự việc đóng cửa nhiều năm, sống với đàn gà, mớ rau và những con mèo con chó trong căn nhà đầy sách và ngôi vườn thoáng đạt trang bày kiểu nhà quê VN là một chứng minh rõ rệt. Niềm tự tin chỉ gây được chút ít trên những con chữ đêm đêm rải đều trên bàn viết.

Tuy nhiên, đời sống thực tế vẫn quấy rầy cái đầu không ngớt. Số tiền lưu trữ trong bank đang dần rút xuống. Đã năm tháng rồi thất nghiệp. Học trò bắt đầu gầy dựng lại chỉ là con số rất nhỏ. Thêm bao gánh nặng tiền bạc, mỗi tháng gửi về cho Mẹ và Trọng ở Sài Gòn 500 đô la, phải đi chợ mua thức ăn hàng ngày cho Kiều My, phải trả các bill điện-nước, nhất là tiền nhà hơn ba ngàn dollars mỗi tháng, quá nặng!...

Tôi gần như muốn quy. Tương lai mờ mịt. Chẳng chút mong nhờ chia xẻ vào ai trên những thực tế đắng cay này. Bạn bè, chỉ còn mỗi Phan Diên vẫn đôi lần thăm hỏi bằng điện thoại. Ngay cả anh Đắc Sơn, tự điển gia bên Houston cũng bỏ tôi, sau một hiểu lầm đáng tiếc.

Nghĩ đến Chung và anh Ngọc, chỉ là những mĩa mai nói liền mai mĩa! (Cũng tại cái tâm nghệ sĩ rộng rãi của mình mà mọi nông nổi chua xót mới xảy ra!)

Giai đoạn cùng cực xuống dốc này, duy mỗi Thượng Đế mới giúp cho thoát được. Nhưng, tôi biết tìm Ngài ở đâu?

***/ Giữa tháng 8/2001**

Đi Santa Ana với Âu Cơ ba ngày. Ba ngày nằm ở khách sạn ngay giữa phố Bolsa lại càng nhận rõ hơn tâm trạng trống rỗng của mình. Chạy đâu cũng không thoát!

Có những con người sinh ra để chịu vận số cô đơn. Tôi là một trong những kẻ ấy. Lợi ngược dòng sông là điều rất khó. Khi xưa, còn tuổi trẻ, sức lực, thì còn lấy làm hãnh diện (!). Bây giờ, phải thú nhận rằng đó là điều vẽ hình rõ nét cho sự SỢ HÃI tràn ngập trái tim.

Cùng tắc biến, biến tắc thông. Thời điểm này đã gần như “cùng” rồi mà sao chưa thấy “thông”, thấy “biến”? Thượng Đế ơi, Ngài ở đâu rồi?

□

NHẬT KÝ RỜI.... THÁNG 9/2001.

Hoàn thành xong Tài Hoa Mệnh Bạc tập III sau ba tháng miệt mài với nó. Một đứa con tinh thần nữa lại chào đời; niềm an ủi duy nhất cho tôi trong giai đoạn hiện tại. Viết về Gogol trong tác phẩm mà cứ nghĩ là đang viết về mình! Vận số Gogol quả là vận số của tôi, chỉ một điều KHÁC rằng ông là một thiên tài Văn Chương, còn tôi chẳng là gì cả! Dù sao cũng ấm lòng khi cầm trên tay đứa con tinh thần ấy. Tất cả đều mai một. Chỉ duy Chữ Nghĩa vẫn tồn tại với Thời Gian.

***/ Lời thư của nhà văn Nguyễn Hàm Anh**

(gửi từ Sài Gòn).

Cuối tháng 10/2001

“Ít hàng chia xẻ cùng Thu Vân những cảm nghĩ của Hàm Anh theo các tác phẩm Thu Vân đã viết.

Sống một cuộc đời như Thu Vân, chẳng phải ai cũng có thể làm được. Một cuộc đời thật nhiều nước mắt nhưng niềm hạnh phúc cũng không phải là ít.

Đó là điều may mắn cho Thu Vân, chẳng hơn là trải qua một cuộc sống nhạt nhẽo vô vị, không có gì để nói? Thân mến, (Hàm Anh.)

***/ Ngày 13/10/2001, thứ Bảy (27/8 Tân Ty).**

Nhận tin Trọng, đưa em trai kế, vừa qua đời trên tay mẹ già, ở VN.

[]

Trần Thị Bông Giấy
(Bài viết xong tại San Jose, Thứ Hai, Nov. 18/2019 5:21 PM)

[]